

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

-- La correspondencia al Director --

Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Las Valls, 23.-Teléfono, 169.

SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Eora.	8 » trimestre.
Un número sol.	1 »
Anuncis a preus convencionals.	

GALICIA

Galicia 's desperta; lo patriòtich moviment de la suferta regió gallega no ha minvat, ni es probable que cedeixi en sa actitud enérgica y digna, mentres no rebim los nobles fills de la regió germana reparació á la ofensa inferida á sa dignitat, avuy com tantas altrás voltas escarnida.

Lo Ministre de la Guerra, general López Dominguez, ha prestat un gran servey á la causa regionalista que cal tenirlo en compte y quedarne eternament agraïts tots los que suspiran pel triomf de la sacrossanta causa particularista.

D' aqueixa, ó consemblant manera, parlavam també quan lo difunt Alonso Martinez tingué l' *acert* d' intercalar en lo nou Códich Civil aquell *celeberrim* article 15, que lográ aixecar l' esperit patriòtich de nostra Catalunya, y de protesta en protesta, conseguí la senyalada victòria de sa derogació, donantnos pauta y guia del camí qu' hem d' empendrer en endevant y l' actitud mes adecuada pera contrarestar las vergassadas que tant sovint, en forma de lleys, preten regalarnos lo decrépit centralisme.

Es evident que cada nova ofensa vinguda del Centre, es un pas mes en lo camí de la regeneració de las petitas patrias.

Cal, donchs, aprofitar tots los motius y ab actitud digna y serena, al amparo de las lleys, del dret, de la rahó y de la justícia, aixecar la veu de protesta, fent entendre als *pares de la patria* que las anti-

gas nacionalitats se redressan de son ensopiment, y que al esment del que foren se senten anyoradissas de son gloriós passat y aspiran á reconquerir altra volta 'ls graus d' autonomia y llibertat que d' engruna á engruna los hi ha anat arreballant l' esperit absorvent y unificador de la Espanya castellana.

Aixís ho han entés los nobles fills de Galicia qu' al sentirse novament ofesos en sa dignitat no perden ocasió de demostrar son desagrado, mantenintse fermes en sa protesta y esperant ab actitud digna que 'ls hi sia reparada l' ofensa.

Entant es aixís, y quant viril y enérgich se mostra en las actuals circumstancies lo poble gallego que al desembarcar en la Coruña, de pas pera Chicago los Infants don Antoni y donya Eularia, los hi feu una arribada digna, pero freda y trista á la vegada, havent aparegut los balcons endolats, pera demostrarlos hi la negror que al cor duhen los nobilíssims fills de la suferta Galicia.

La Junta de Defensa feu circular una fulla orlada de negre y que segon hem pogut llegir en *El Imparcial*, diu aixís:

«Altesas: Galicia porta en los actuals moments dol en l' ánima y rojor en las galtas, porque se sent inícuament ofesa per lo govern de sa magestat quina representació porteu al certámen de Chicago.

«No extranyéu, donchs, qu' aquest poble vos vegi passar ab silenci.

«Vullga 'l cel que quan regresséu haguem depositat lo dol y reparat l' afrenta».

Aquestas enérgicas á la vegada que sentidas paraulas son la prova més evident del estat d' ánim del poble gallego, qu' al fi no ha pogut aguantar la darrera injusticia y espera satisfacció cumplerta.

¿Los hi será donada satisfactoriament? ¿Quí sab!

Peró, siga com siga, ¡germans de Galicia! no deixeu d' entonar al unísson lo crit de *¡Tot per Galicia y pera Galicia!*

* * *

Lo regionalisme á Galicia conta ab bons y decidits apóstols. A aixó es degut sens dupte l' empena que ha pres en aquella noble regió la ideasalvadora, la única que pot regenerar á l' abatuda Espanya.

Lo venerable patriarca don Manuel Murguía per un cantó y lo sabi catedrático don Alfred Brañas, junt ab altres y altres excelents patricis han lograt lo reviscolament de la idea particularista, y la llevar sembrada va donant sos fruyts, y l' arbre volgut del regionalisme va extenent sas frondosas branca ombrejant ufanasas á tota la terra gallega. ¡Quín goig pera los iniciadors de tan noble y desinteressada empresa!

Per aixó es que nosaltres, los regionalistas catalans, girém ab

amor la vista envers la patria gallega, germana bessona de Catalunya en desventuras y que com Catalunya ha sapigut empendrer ab de'it y entusiasme lo camí de sa regeneració, que ha de portarnos, ¡qué dubte té! al triomf dels nobilíssims ideals que 'ns agermanan.

Per aixó en nostra festa anyal, hi cridárem la dos anys al patriarca Murguía, y, enguany hi veurem en nostres Jochs Florals ab caràcter de Mantenedor al ilustre publicista don Alfred Brañas qui 's troba já á Madrid desd' ahont se dirigirá á Barcelona pera assistir á la festa y donarnos l' abressada de germá que li retornarém ab tota l' efusió de la nostra ànima. Vinga entre nosaltres lo senyor Brañas. Catalunya l' espera ab los brassos oberts y tindrà á gran honra l' hostatjar á tant exelent patrici, ¡que be s' ho meretx qui com lo senyor Brañas sab sacrificar-se pera 'l be de la terra de sos amors, de sa petita patria!

Durant sa curta estada á Madrid lo senyor Brañas doná en l' Ateneo de la vila y cort una conferencia, que segons telégrama que reberem lo passat diumenge fou notabilíssima haventse conquistat lo senyor Brañas los aplausos de la numerosa concurrencia que acudí á escoltar la autorisada paraula del ilustre publicista gallego.

Que la conferencia havia de ser notable nos ho prova lo silenci dels periódichs madrilenys. Se compren que á los *chicos de la prensa* no 'ls degué fer gracia lo dit pel conferenciant y obtaren com en altres moltes ocasions per la conspiració del silenci.

Lo tema de la conferencia fou *El regionalisme y la Unidad nacional*, tema de sobras conegut per lo senyor Brañas y qu' esperem qu' ell mateix nos ne donará noticias ja que no han volgut fer'ho los periódichs madrilenys.

L' únich que li ha dedicat un suelto de ratlla y mitja es lo famós *Imparcial*; lo mateix periódich que tant y tant paper malmet fent revistes de toros y donant compte fins en los mes repugnants detalls de qualsevol crim ocorregut ó bé dels últims moments dels infelisos que han de pagar ab la vida sos extravios: ¡Pobres d' esperit!

Peró en cambi, lo senyor Brañas, s' haurá pogut convencer una vegada mes de lo molt qu' estima Catalunya sos continuats travalls y esforços en defensa del Regionalisme, donchs ab motiu de sa conferencia se li han dirigit moltes felicitacions particulars y colectivas.

La «Lliga de Catalunya» de Barcelona y l' «Centre Catalá» de Sabadell li han dirigit també los següents telégramas:

«Lliga de Catalunya felicita calurosament devant primeras noticias conferencia regionalista Ateneo Madrid desitjant conèixer íntegr discurs á favor de nostras comuns aspiracions — President, Alsina.

«Centre Catalá» y Catalanista» lo felicitan entusiastament confereñcia regionalista Ateneo. Sent de Brañas n' hi ha prou pera me-reixer ab seguritat nostre aplauso.—Manau, Capmany.

Y per avuy farem punt final á nostra tasca prometent seguir pas á pas lo patriótic moviment del poble gallego pera donarne compte als bons patricis que s' interessan per lo bon nom y ben estar de nostra germana Galicia.

SECCIÓ POLITICA

De resultas de la inspecció gubernativa acordada duraut l' anterior govern conservador en l' Ajuntament de Madrid, lo tribunal de justicia hi pren cartas pera processar alguns regidors y entre ells al senyor Bosch y Fustegueras alcalde que era en aquella fetxa.

Com dit senyor es senador del regne, lo tribunal no ha tingut més remey que presentar al Senat lo suplicatori pera poguer processar al ex-alcalde, segons lley que a xis ho fixa.

Y com de costum, se troban are los *padres graves* de la Patria en la alternativa de no ajudar á esclarir los fets per la acció de la justicia, ó faltar al companyerisme observat, fins ara que venia á declarar poch menos que inviolables pera 'ls efectes del Códich, als diputats y senadors.

Afortunadament aquesta vegada, sembla que 'l mateix Bosch y Fustagucras, desitja que s' atenga 'l suplicatori, y 'l càrrech de senador nò servisia pera tapar ab sa impunitat las faltas que pogan haverhi del resultat del procés.

De tots modos sembla que pera 'l nombrament de la Comissió que ha de dictaminar respecte á la súplica del Tribunal de Justicia, ningú hi ha demostrat empenyo, arribant fins al extrém de no volguer admetrer alguns dels noia-brats, sens dupte per evitar disgustos y compromisos, com si l' obrar ab equitat y rectitut pogués perjudicar lo bon nom dels individus de la Alta Cambra.

Ja fora hora de que 's deixessin correr d' una vegada aquestas tonterias y 's compregués y 's reformés la lley en lo sentit de que 'l càrrech de diputat ó senador dona dret solament á defensar los interessos del districte y de la regió ó Estat, pero may pot servir de tapadora pera evitar ab ell la benéfica y saludable acció de la Justicia.

Llegim en los periódichs de Madrid que consultat lo célebre Moret, Ministre de Foment, respecte á son pensament pera que 's satisfagi com mes aviat millor als pobres mestres d' estudi, sos habers atrassats, va contestar ab las següents paraulas:

De un dia á otro expediré una circular.

No saben si va dirho ab tó de burla lo senyor Moret, ó si es que pensi fabricar lo paper de la circular ab pasta de farina á fi de que mentrestant s' entretinguin los mestres d' estudi y 's faigin passar la gana.

La veritat es que tractantse de personas que han de cobrar pagas tan atrassadas y algunas d' ellas cubertas de miseria, si no fes tan fástich, faria riurer arreglar ab circulars lo que sols te arreglo ab bona moneda.

Y menos mal si las circulars fossin d' aquella pasta que parlavam al principi d' aquest suelo. Aixís encara 'ls mestres tindrían lo recurs d' exclamar com diu 'l ditxo:

A falta de pa, bonas son las circulars del ministeri.

The Thimes dona compte de que á Tanger una plaga de llagosta ha causat danys de consideració, pero que una forta ventada la lográ extirparla per complert,

¿Quan arribará per Catalunya la desitjada ventada que s'emporti la llagosta centralista que está causant tant mal?

Prompte, molt prompte; l'admosfera del Regionalisme va carregantse per graus y aviat la llagosta que 'ns xucla será escombrada.

— ELECCIONS —

Estém en vigílias de las eleccions municipals (si no ve una ordre d'aplassament com se murmura) y ja comensan á bellugarse los partits polítics pera portar al Municipi representants de sas mesquinas opinions, verdas ó maduras en lloch de buscar personas que essent la genuina representació del poble sigan garantía d'una bona administració sens mirar si son blanchs ni negres y que á sa honradés uneixin un verdader amor als interessos morals y materials del poble que vingan cridats á representar.

La escola filosòfica francesa del sigle passat, introduhí á Catalunya com en las demás regions d'Espanya, las disolvents teorías d'aquesta falsa llibertat basada en lo individualisme y lo sufragi Universal que Pio IX calificá de mentida universal tota vegada que á esser possible lo exercici veritat de tan decantat sufragi tindria que resultar forsosament la entronisació de la ignorancia y falsejantse com es precis que 's falsegi tan ab indignas tupinañas com arrastrant á las mesas ab lo brillo de la xerrameca dels redentors de la propia butxaca ó de sa ambició, sempre resulta una mentida lo que s'en diu la voluntat del poble, puig aquesta voluntat ó está trampejada, ó es l'enfluernament de teorías que 'l poble no defensaria pas, si tingués la comprensió de sas últimas consecuencias.

Nostres antepassats que gosavan de la verdadera llibertat y que tenian la verdadera soberanía nacional en un temps en que 'ls demás pobles d'Europa gemegavan baix lo jou del absolutisme, nostres antepassats que alta la testa se encaravan ab lo Rey y l'hi recordaban que un á un eran tan com ell, y tots junts mes que ell, tenian un coneixement mes práctic de la llibertat puig jamay se 'ls ocorregué basarla en l'individu sino que la basavan ab una societat constituïda per dret natural y diví, la basavan ab la familia y sols al gefe d'aquesta petita societat se l'hi regoneixia lo dret de ciutadania, sens diferencias de classes ricas ni pobres, pera intervenir en los assumptos de la governació del estat social, demanera que era proverbial á Catalunya no contar las poblacions per son número d'habitans, sinó per lo número de focs, es á dir de llars, de fa-

milies subjectes á la autoritat paterna base y fonament de l' ordre social de las nacions.

Y en efecte essent cada familia un petit regne qual rey indiscutiblees lo Pare ¿quin dels membres subjecte á dita autoritat te llibertat pera intervenir independentment en los assumptos exteriors de la casa?

Aquesta era donchs la base de las llibertats de Catalunya y no solzament s' acontentaren nostres pares ab la representació dels pares de familia deixantlos aislats á son arbitri, sinó que d' aquestos elements ne formavan corporacions, enllasantlos ab grupos de professions y oficis similars ab lo nom de gremis y sols a xis agrupats formant cosos socials, era com intervenian en los assumptos de la governació del Estat.

¡Quanta desgracia ha sigut per nostra patria la perdua de tant venerables costums! Al recordar nostre passat, be podriam exclamar com lo profeta preveyent los mals de la gran Jerusalem quan deya, la que avans era la reyna de las nacions se veu tributaria y aixís ve essent Catalunya desde fa dos sigles de las descabelladas teorías de las nacions que avans l' emvejavan, tributaria quedá del absolutisme francés quan Felip V. ¿subjectá despullantla de sa brillant diadema de Reyna, y quant havent vensut al colós Napoleon podia quedar altra volta mestresa, ab lo desitg de llibertat de qu' estava famolencia s'enlluerná ab las falsas llibertats també vingudas de França quedant encare mes fortament agarrotada que ab lo absolutisme qual cadena acabava de trencar, puig que lo modern liberalisme no solzament l' hi ha anat arrencant las verdaderas llibertats antigas, sino que l' hi ha arrancat la llengua, destruint sa personalitat y barrejantla ab la de las demes regions tan diferentas de caracter y tan impossibles d' assimiliar con l' oli ab l' aygua.

Es precis donchs girar los ulls enrera, es precis estudiar la manera ab que exercian lo sufragi nostres antepassats, s' imposa posar en practica en lo possible dintre de las lleys del sufragi actual la manera de resucitar en quant se pugués la representació dels pobles per conducto de las corporacions que mes semblansa tingan ab los ant'chs gremis, abominar y fuir com de la peste, de camarillas y comités polítics de partit, puig que aytals camarillas y comités, no poden de cap manera portar representants lliguims del poble, ya que serán unicament representants d' un color blanch ó vermell, y cap persona que pensi seriament la trascendencia del carrech de concejller Municipal pot dignament acceptar la investidura que l' hi dongui la fracció negra ó roja puig pera obrar lliurament y ab dignitat dintre lo Municipi es precis que tinga la representació veritat de tot lo poble.

En aqueix sentit treballa la Lliga de Catalunya, lo Centre Català de Sabadell y altres agrupacions defensoras de la dignitat de nostra patria catalana; Deu vullgui que 'ls pobles se despertin y mirin de reconquerir los puríssims brillants que enjoyellavan á la Nació Catalana y tinguem la ditxa sino nosaltres nostres fills de repetir las memorables paraulas del Rey en Pere IV; «Catalunya es lo poble mes lliure de la terra.»

LO GRANT PARTIT NACIONAL

Vamos, que ja riurém; quan de tots los pobles no surten mes que queixas planyentse de la excesiva abundancia de partits polítichs que tot ho fan malbé, venirnos ara ab la formació de un gran partit nacional, aixó si, gran, com gran es tot lo que surt de la gran direcció de nostres grans polítichs, com si la creació de un partit fos lo mateix que lo constituhir una societat mercantil pera explotar aquesta ó aquella riquesa. Qu' entendrán per partit nacional aquestos bons senyors? no saben que per formar un partit ab aquestas pretensions, primer es necessari vertir ideals, pensaments, formas de governa, etc. etc. per veurer si troban eco en la conciencia del poble? No veuen que no fentho aixís, será un partit mes entre los molts que per desgracia malmenan lo país? Podrá si volen dur lo nom del qui los congregui, del gefe que los acaudilli ó del disident que hagi concebut la idea mes jamay lo de nacional com volen batejarlo.

Si ficesin sas miradas y estudiesin sens prevencions de cap mena lo regionalisme, veurian que no fou pas aquet lo modo de neixer, y propagarse y aixó que avuy podém darli lo nom de verdader y únich partit nacional ja que en totas parts conta ab fervents y decidits apostols y una pléyade inmensa de entusiastas admiradors y adictes á las sanitosas ideas que sustenta. Y es que lo regionalisme nasqué com neix en la conciencia del home lo nocio del bé y del mal, nasqué estudiant lo modo de ser de los seus respectius pobles, estudiant las lleys y costums que mes renom y benestar los proporcionava y aixís per la pura convicció ha anat creixent, sens necessitat que cap descontent ó disiden d'altras fraccions les congregués, per aixó lo regionalisme es avuy la aspiració constant dels pobles que s' aprecian de lliures.

Ab verdadera fe lo veyém en Irlanda, ahont ni lo temps, ni las contrarietats, li han fet minvar en res lo seu esprit ni pogut jamay desorganisar-lo, avans lo contrari, ha arribat pera ella l' hora de la seva justícia, avuy ha acceptat ja per segona lectura lo projecte del *home rule* en lo parlament inglés, podém donarlo casi per aprovat y ab ell

una de las mellors conquistas del regionalisme. En la Bohemia acaba de alcansar un senyalat triomf, logrant lo regoneixement del *Txech* com á llengua oficial en la Dieta. En totas parts viu y arrela fondo proba de la bondat de sas doctrinas. En Espanya va creixent cada dia mes discutintse en Ateneos, Universitats, periódichs y circols literaris, aquestas ideas, sentiments, lleys y espírit, que neix, creix y s' imposa en la consciencia del poble sens que ningú hi busqui prevendas ni destinsos sols lo benestar del país. Aquest donchs es lo verdader y únich partit nacional que sens batejarlo de gran será sens tardar lo indicat per regenerar lo decaigut Estat Espanyol.

M.

* * *

Vivías al colegi, dolsa aymía,
separadas del mon, tas professoras
eran Esposas del Senyor, jo 't veyá
en las horas del res, de tas amigas
eras la més quieta y 'm semblavas
un ángel devallat aquí á la terra.
Ulls baixos, mans plegadas, candorosa,
eixía de tos llabis lo meu cántich
tendre, armoniós, ple de dolsura.
Erats la encarnació vera y viventa
del ideal del meu cor, del amor místich
que d' infant, somiós, jo fantasiava.
¡Tú volías ser monja! y al saberho
comensí d' estimarte com t' estimo,
ab un amor semblant al que 't portava
á consagrar-te á Deu fente sa esposa:—
L' Espós dalt del altar y tu estimantlo
cantant al cor y de genells en terra.

E. MOLINÉ.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

Llista de las composicions rebudas en Secretaria fins al dia 15 d' Abril

Número 68. *Penediment*. Lema: Deber.—69. *La Probança*. Lema: Folk-Lore.—70. *L' Infant*. Lema: Amor.—71. *Notas del cor*. Lema: Per la vida de ma vida.—72. *Al primer fruyt*. Lema: Ja no puch més ni sé més desitjar.—73. *Lo cap de dol*. Lema: ¡Sempre vé un dia!—74. *La Reyna y la esclava*. Lema: Cansó vella.—75. *L' Aucellada*. Lema: Aquí dalt de la mon-

tanya, etc.—76. *La Poesio es universello*.—77. *La cansoun de la Countesso*. Lema: Sale ien uno countesso.—78. *Oh Verge de les flors*, etc.—79. *Al bon Jesús en lo august sacrament del altar*. Lema: Venite vobis me omnes...—80. *Visió*. Lema: Omnipotencia.—81. *Matinäl*. Lema: Ut pictura poesis est. Oraci.—82. *Epistola moral patriótica*. Lema: Plany.—83. *Considérations sociologiques*, etc. Lema: The home rule.—84. *Historia vella*. Lema: D' amor.—85. *La presa de Zuda*. Lema: La taca de la deshonna—quin ayga la rentará?—86. *L' obrer catalá*. Lema: Anti dinamítich.—87. *Lou Nord é lou miejour*. Lou Nord errera tout ço qu' avié, etc. Dumas.—88. *La ciutat del fum*. Lema: Ora et labora.—89. *Ampurdanesas*. Lema: Del meu gleder.—90. *La llegenda de la estampá*. Lema: Lo pensament no corre, va volant.—91. *Lo vermen de la consciencia*. Lema: ¡Remordiment!—92. *A moun mejour ami*. Lema: Hodie tibi, cras mihi.—93. *Ideal*. Lema: Somnis.—94. *Dos postas de sol*. Lema: Del natural.—95. *Jesucrist*. Lema: Ego sum pastor bonus.—96. *Traballos perbendres*. Lema: Parel d' amours.—97. *La piloteta*. Lema: Endevina endevinalla.—98. *La nit de Sant Joan*. Lema: Ferit d' amor.—99. *Aima son Crist*. Lema: Gloria á Jesús.—100. *Midison*. L. De Patois en di San Flourem.—101. *La campanó*.—102. *La flor natural*. L. Alt es lo sostre, bella la cambra.—103. Un romans vos vull contar d' aquell temps del rey en Pere.—104. *Patria*. L. Pro patria.—105. *Las tres flors*. Lema: Jesús, Joseph y María.—106. *Salou*. Lema: Plangent unda.—107. *A Montserrat*. Lema: No es bon casat, etc.—108. *Bernat de Cabrera*. Lema: 1364.—109. *Persephona*. Lema: Y cada any quan ella torna fa revivre tots los cors.—110. *La bandera dels fadrins*. Lema: Pesa deu arrobas.—111. *A una flor*. Lema: Primavera.—112. *Montserrat*. Lema: Refugi dels catalans.—113. *A Salou, á Salou arrivem!*—114. *Amor*. Lema: Ilusions.—115. *Montanyana*. Lema: Del natural.—116. *Dieu, Patrie, le Roi*. Lema: Lou bres é la toumbo.—117. *La olivera y l' xiprer*. Lema: Prou cada fulla seva tot un poema tancá.—118. *Un ángel*. Lema: Un poeta: un ángel más. Campoamor.—119. *Cinquanta anys!* Lema: lo celebró.—120. *Recorts*. Lema: ¡Quin capgirell Deu me valga!—*La corona*. Lema: Abans que sia passat un any...—122. 121. *La maternitat*. Lema: Honra á ton pare y á ta mare.—123. *Bon any*. Lema: Peignons la nature mais la belle nature.—124. *La mort del Baptista*. Lema: Miritque et decollavit Joannem in carcere. San Matheo.—125. *Basta per avuy*.—126. *Una dona de sa casa*. Lema: Home casat...—127. *La torre del homenatge*. Lema: Temps antichs.—128. *Baladeta de Nadal*. Lema: Dulce lignum.—129. *Tradicions, fa istori, coustumo, de la terra catalano*.—130. *L' aixut*. Lema: Nostre pa de cada dia dáunosel Senyor en lo dia d' avuy.—131. *Conradi*. Lema: Martre.—132. *Dies ira*. Lema: Diálech.—133. *La creu de Matagalls*. Lema: Flors del Montseny.—134. *Catalunya... avant*. Lema: Ahir, avuy, demá.—135. *La dona y l' espill*. Lema: Vanitats.—136. *Numancia*. Lema: Pátria.—137. *Anyoransas*. Lema: Recorts.—138. *Els temps*. Lema:

Sicut umbra.—139. *Cansoneta*. Lema: Una cansoneta nova. etc.—140. *Enigma*.—141. *La vida*. Lema: Regnum Dei et justitia ejus.—142. *La primera comunió*. Lema: Recort.—143. *Nostra bandera*. Lema: Bandera vella heura de capitá.—144. *Poema d' amor*. Lema: Inveni quem diligit animá mea.—145. *L' Adu*. Lema: Adeu alats salteris, auceills que 'm despertaren.—146. *Fantasia*. Lema: A las mares.—147. *Idili*. Lema: Sense argument.—148. *Alsat Liltzer*. Lema: Patris, amor y fé.—149. *Costums de ma pátria*. Lema: De mes bella no n' hi ha.—150. *Una vegada era un rey*. Lema: De este rey cuyo reynado, etc.—151. *Fe y amor*. Lema: Esperansa.—152. *Himne patriótic*. Lema: Aleluya.—153. *Enigme*.—154. *La vida moderna*. Lema: In sudore vultus tui ederis panem.—155. *Lo Monastir de Ripoll*. Lema: Post nubila Phcebus.—156. *La Perla de Catalunya*.—157. *Seyora Pubilla*. Lema: Dels pecats dels pares.—158. *Lo payral de las naciones*. Lema: Salus pax et vida ego sum.—159. *La Festa dels Jochs Florals, 1393*.—160. *Lo rajoler*.—161. *Lament dels bons catalans*. Lema: Avant, la pátria 'ns crida.—162. *¿Qué li manéu á Catalunya?* Lema: ¿Tot ho lé?—163. *Desdixada y heroína*. Lema: Patria, amor, llar y honor.—164. *Romancer del Rey en Pere*. Lema: Y es que si 'ls anals d' aquella época tenen, etc.—165. *Via d' fora*. Lema: Honra.—166. *La savanová*. Lema: Avant.—167. *La malalta*. Lema: Camí del Cel.—168. *La pabordesa*.—169. *Oh ciutat de Balaguer, ciutat rica y regalada*. Lema: Milá y Fontanals.—170. *A mà lira*. Lema: Amor.—171. *A un arbre*. Lema: Adeu.—172. *Lo retaule*. Lema: Seguit d' amor.—173. *Mitjdiada*.—174. *La cansó dels Jochs Florals*. Lema: En tanto que los necios le hacen guerra, etc.—175. *Lo primat eclesiástich, etc*. Lema: En la Santa Iglesia de Tarragona.—176. *Redempció*. Lema: Mes torna 'l sol la nit obscurta.—177. *Los funerals del patró*.—178. *Lo plor d' Eva*. Lema: ¡Tot ha de ser dolor y tot fatiga!—179. *Flor de tot l' any*. Lema: Tradició.—180. *Adu á la poesia*. Lema: Diuhon que se 'n vá.—181. *A les flors d' un fossar*. Lema: Fulcire me floribus, etc.—182. *Més enllá*. Lema: Spes me.—183. *Martir*. Lema: Tu quo que.—184. *Los dos vehins*.—185. *Floretas del Cel*. Lema: Fides.—186. *Xerradissa*. Lema: Coro humoristich.—187. *Catalunya*. Lema: Llibertat.—188. *A Sant Monné*. Lema: Hodie tibi, cras mihi.—189. *Boria avall*. Lema: La costum....—190. *A Joan I*. Lema: Jochs Florals.—191. *Cinch cents anys*.—192. *Als poetas*. Lema: Gormanó.—193. *A Catalunya*. Lema: Lliure.—194. *Santa Eularia*.—195. *Sant Jordi*. Lema: Patró de cavalleria.—196. *Primavera*. Lema: Amor.—197. *Historieta*. Lema: Del cor.—198. *Intima*. Lema: Sola.—199. *Als germans de Provensa*.—200. *Al Abat Oliva*. Lema: Resurrexit.—201. *Cant de la terra*. Lema: Libertas.—202. *Flors d' hivern*.—203. *Professió*. Lema: Fins á la mort.—204. *La guineu y l' esparver*. Lema: Faula.—205. *L' Altar*. Lema: Ecce.—206. *A ella*. Lema: Del cor.—207. *La xardor*. Lema: Tot sech...—208. *A Galicia*.—209. *Catalunya*. Lema: Avant.—210. *A un sepulcre*. Lema: Buydor.—211. *A un ruch*. Lema: Humoristich.—

212. *A la pàtria*. Lema: Himne.—213. *Centenari*. Lema: Pàtria, fides, amor.—214. *A una fadrina*. Lema: Trenta vuyt ó trenta nou...—215. *Felip V*. Lema: Rey y...—216. *Lo sigle vint*. Lema: Progrés.—217. *La Pasqua*. Lema: Tot reviu.—218. *El Pirineu*. Lema: Unió de pobles.—219. *Als pobles llatins*. Lema: Fills de Roma.—220. *Fraternal*. Lema: Vora la llar.—221. *La Pagesia*. Lema: Honrada.—222. *Lo Fènix*. Lema: Renaixensa.
Barcelona 17 d'Abril de 1893.—Lo Secretari, *J. Puig y Cadafalch*.

CERTÀMEN LITERARI

del Ateneo Igualadí, en commemoració de la inauguració del Ferrocarril Central.

CARTELL

Premis ordinariis: «Una flor natural», premi d'honor y cortesia, que s'adjudicarà al autor de la millor poesia de temalliu. Lo poeta que resulti guanyador de dita flor, elegirà, segons la bonica costum establerta, la Reyna de la festa, la qual passarà á ocupar la presidencia y repartirà 'ls premis als poetes y escriptors llorejats.

«Un buch de plata ab una abella d'or», pera 'l poeta que millor canti las ventatjas del Progrés.

«Una estatueta de terra cuyta», al autor del millor cuadro de costums catalanas.

Premis extraordinariis: I. «Un exemplar de la obra d'en Figuer, «Las nuevas conquistas de la ciencia»; ofert per la Excm. Diputació provincial de Barcelona, al autor del millor estudi sobre la influencia qu'exerceix la locomoció per ferrocarril en lo desenrotlllo dels interessos morals y materials d'una comarca.

II. «Un objecte artístich», donat per l' Excm. senyor Gobernador civil d'aquesta provincia, pera l' autor del millor poema en que s' descrigui las ventatjas que en lo progrés y desenrotlllo dels interessos materials tenen los invents moderns.

III. «Un objecte d'art», regalo del M. I. Ajuntament d'aquesta ciutat, que s' adjudicarà á qui millor descrigui: «Necessitat que té Igualada d'un Asil pera vells y noys desamparats, circunstancias que deuría reunir y medis d'establir-lo ab economia pera 'l municipi.

IV. «Duas artísticas figuras de bronce ab peu de marbre», donatiu del diputat á Corts per aquest districte, don Càrles Godó y Pié, que s' entregarán á qui resulti l' autor de la millor Memoria sobre las novas industrias (especulació teórica y exposició práctica de son plantejament) que poden establirse en lo terme municipal d'Igualada ab probabilitats racionals d' éxit pera 'l foment del benestar popular y de la riquesa general.

V. «Un objecte d'art», ofrena per quatre diputats provincials per aquest districte, senyors Vidal y Valenciano, Alvarez, Mir, y Matoses, al autor de la millor biografia del sabi igualadí, honra de Catalunya, don Jaume Caresmar.

VI. «Un objecte artístich» donat per don Antón Artés. empresari constructor de las obras del Ferrocarril Central Catalá, al poeta que millor descrigui lo despertament d' un poble al tenir per primera vegada 'l ferrocarril en son terme, y ab ell lo medi d' estar mes en contacte ab lo progrés, y la civilisació moderna.

VII. «Cent cinquanta pessetas» en metàlich, ofrena del fervent catalanista don Pere Grifell, que s' entregaran al autor del millor breu compendi d' Historia de Catalunya, que pugui servir pera las escuelas de primera ensenyansa.

VIII. «Un objecte d'art», ofert per lo M. I. senyor don Lluís d' Oliver y de Riera, s' adjudicarà al autor de la mellor Monografia del obrer en una de las principals industrias d' Igualada; descripció típica de las costums del taller y de la familia.

IX. «Un pensament de plata», regalat per uns quants socis del «Ateneo», al autor de la millor poesia dedicada al obrer catalá.

X. «Un objecte d'art», donatiu d' un bromista, al autor de la millor poesia del género humorístich, essent preferida en igualtat de condicions literarias, la que tinga per assumpto quelcom referent al ferrocarril.

Premi especial als noys menors de quinze anys concurrents á las escuelas de primera ensenyansa.—«Una obra literaria» al noy que descrigui millor lo tema: «Influencia que las vias de comunicació en general y 'ls ferrocarrils en particular exerceixen en una nació ó en una comarca, tant referent al progrés y á la civilisació com al desenrotll de la Agricultura, Industria y Comerç.» Lo noy que resulti guanyador de dit premi, s' obliga á contestar verbalment á las preguntas que qualsevol individu del Jurat li fassi, ab referencia al tema proposat, en l' acte de la distribució de premis.

Advertencias.—Tots los treballs deurán esser escrits en llengua catalana, exceptuant las que obtin als premis I, II, III, IV, V, VI, VIII y l' Especial, que podrán serho en catalá ó castellá.

Las composicions vindrán acompanyadas d' un plech tancat, contenint lo nom del autor y s' dirigiran al secretari del «Ateneo».

Després de fer entrega dels premis adjudicats als autors de las composicions premiadas, serán cremadas públicament las carpetas que continguin los noms dels autors no premiats.

Lo Jurat podrá concedir los accésits que crega convenientes.

L' «Ateneo» se reserva la propietat per durant un any dels treballs premiats.

Oportunament se farán públics los noms de las personas que componen lo Jurat calificador y 'l dia que tindrà lloch la repartició de premis.

En la Secretaría del «Ateneo» s'admeterán composicions fins lo dia 30 del corrent mes.

NOVAS.

No fa gayres dias donavam compte de la aparició de un petit folleto degut á la ploma de nostre distingit amich y compatrici don Joan Sallarés y Plá, titutal *El trabajo de las mujeres y de los niños* prometent ocupar-nosen extensament.

La *Veu de Catalunya*, ne parla ja ab elogi en un de sos últims números en un article firmat per Mossen Jaume Collell, mostrantse conforme sobre tot ab la part relligiosa del criteri del senyor Sallarés.

També *La Vanguardia* n' ha donat compte no fa molts dias parlantne ab carinyo si be donant á entendre disconformitat de criteri ab l' autor.

Nosaltres per la nostra part, desitjosos de tocar aquest assumpto ab amplitut y verdader coneixement de causa, havem conseguit la promesa de que se 'n ocupará en nostras planas lo reputat industrial don Ferrán Alsina, ben conegut ja de nostres llegidors y que pot per ésser práctic en la materia, tractar ab lo coneixement que 's requereix lo important llibre del senyor Sallarés y Plá.

Y si no s' ha fet encara ha sigut per las imprescindibles obligacions que sobre 'l senyor Alsina pesan com á president de la *Lliga de Catalunya*, en a nobilissima campanya en favor de la moralitat electoral unint las corporacions y gremis mes importants de Barcelona pera portar al Ayuntamiento de la capital una candidatura honrada y sens macula política de cap classe.

Un cop passat aixó, donchs, *Lo Catalanista* complirà sa promesa ocupantse ab deteniment y com se mereix, del llibre de nostre distingit compatrici.

Lo dissapte de la última setmana en lo Teatre Cervantes, l' intelligent aficionat don Jaume Auró, verificá son benefici.

La obra escullida fou *Otelo*, de la qual lo beneficiat ne feu una verdadera creació.

Al final de la obra, lo senyor Auró fou cridat molts vegadas al palco escénich, sent obsequiat ab valiosos regalos, ofrena d' alguns de sos amichs y admiradors.

Lo Jurat pera 'l Certámen del Ateneu igualadí de la classe obrera ha que dat constituhit en la següent forma: D. Joseph Puiggarí, president; D. Jo-

seph Ixart, D. Antoni Aulestia, D. Pau Sans y Guitart, D. Francisco de P. Bedós, y D. J. Serra y Constansó, vocals; D. Salvador Godó, secretari.

Per ser indeterminada la fetxa d' inauguració del Ferro-carril Central Catalá, quedá prorrogat lo aplausso de admissió de composicions, qual fi s' anunciará ab vuit dias de anticipació.

Segons tením entés lo passat dijous tingué lloch una reunió de varias associacions en lo local del Centre Catalá, cridades per aquesta, al objecte de parlar de la conveniencia de unirse totas las entitats de Sabadell y presentar juntas una candidatura pera las vinentas eleccions municipals, apartantse per complert de tot quant tendeixi á política de partit que tan mal ha fet fins ara á tota classe d' interessos y en la qual hi entressin representants de totas las classes y estaments de que 's compon nostra ciutat benvolguda.

Com era d' esperar la idea del Centre Catalá obtingué favorabilíssima acullida, dominant en la reunió lo criteri de posarho en práctica d' una vegada ab fé y patriotisme en benefici dels interessos comunals, fins avuy encarregats casi sempre als elements polítichs qu' altra feyna tenen ab sos particulars ideals, malgrat aquestos estigan en contradicció ab las necessitats creencias y afeccions de tot Sabadell.

S' acordá reunir-se novament demá vespre en lo Centre Catalá pera consolidar definitivament la unió desitjada y en cas de que aixís siga, com es de creurer donat lo sentit práctic de las Corporacions sabadellenas, comensar los travalls ab activitat y entussiasme.

No cal dir ab quant gust veyém la idea, com aixís deurá véurerla tot Sabadell y poden contar dicididament ab la modesta, pero entussiaista ajuda de LO CATALANISTA.

Ja fora hora de que 'ls elements que treballan y pagan, prescindint de polítichs y politiqueros, pугan anar á las urnas segurs de que van á fer un bé á la terra que 'ls ha vist naixer.

Ahir á la tarde en lo tren exprés passá per aquesta ciutat cap á Madrid part de la comissió que va á parlar á la Reyna Regent respecte al sistema d' eleccions que disitja Catalunya tan elocuentment manifestat en la unió de corporacions y gremis de Barcelona, demostrán la voluntat de la verdadera soberanía nacional, sense enfarfechs polítichs, als peus mateixos del trono, tractán també segons noticias d' altres assumptos de gran interés pera nostra terra.

A mes dels senyors don Ferrán Alsina y don Pau Sans y Guitart, que marxaren ahir, hi anirán lo vinent dimars los senyors don Lluís Domenech y Montaner, don Joan Permanyer, don Antoni Sunyol per Barcelona y don Pau Font y Rubinat per Reus. En nom del Centre Catalá d' aquesta ciutat sortí també ahir nostre bon amic don Jordi Forcada y ho farà 'l dimars vi

nent nostre Director don Antoni de P. Capmany, pera demanartote junts lo qu' es de justícia pera be de Catalunya.

No cal dir quan desitjém á la Comissió esmentada, que 'ls resultats mes satisfactoris coronin sa patriòtica empresa.

Diumenge á la tarde se celebrá espléndidament en lo palau de Bellas Arts de Barcelona, la festa de la distribució de premis del Certámen catalanista de la Joventut Católica. Lo mes notable fou lo discurs presidencial que llegí en catalá l' emment crítich. Rynt, Pare Agustinia F. Blanco Garcia, catedràtich del Escorial, que ab tan interés y competencia s' ha ocupat y s' está ocupant de nostra literatura. En aquest discurs que fou molt aplaudit, anatematísá 'l P. Blanco lo materialisme en la literatura.

Per referirse á nostre compatriç, al advocat don Jaume Cruells, copiém del estimat colega *El Eco de Badalona* las següents ratllas:

«Cridava en gran manera l' atenció lo número de banderas que engalanavan las típicas barcas de nostra costa y la platja de la vila, ab motiu, segons nos digueren, que l' antiga matrícula de marina de Badalona acaba d' obtenir fallo favorable y en apelació ab motiu del ruhidós plet dela Cooperativa, celebrant nostres mariners, units ab lo «Porvenir de la Unión Republicana» que arbolava bandera de gala y adornos en los balcones, no tan sols l' acte de notoria justícia alcansat, sino també la sabia gestió en los dos fallos determiná ab la inteligencia y suma de coneixement jurídic, lo conegut jurisconsult don Jaume Cruells».

Copiém de «La Renaixensa»

Havém vist en la *Lliga de Catalunya* lo croquis del projecte d' urna sepulcral destinada á contenir las cendras del comte Wifredo, en la Bassílica de Ripoll y costejada per dita patriòtica societat. Es lo projecte degut al reputat arquitecte don Lluís Domenech y Montaner y pot ben assegurar-se que es obra digna de tal artista. La urna va adossada á un dels pilans del presbiteri y será de pedra de Montjuich, sostingut per duas columnas de marbre. Adornan lo sobre de la urna unas aplicacions de bronzo y en sa part superior, formant un dossier, s' hi veu la adarga ab las quatre barras de Catalunya sobre fondo de mosáich de vidres rematant lo tot ab la corona copiada de la de Carles lo Calvo, executada en pedra de Vinaixa. Esperém que 'ls bons catalans socis de la *Lliga* s' afanyarán á contribuir á tan patriòtic objecte, ab quin se lográ donar honra a sepultura á tals preciosas cendras y al mateix temps podrá veures realisada una nova y notable obra del arquitecte y fervent catalanista don Lluís Domenech.

LITOGRAFIA, IMPREMTA Y GRABATS

DE

M. BROSSA

CARRER DE LAS VALLS, NÚMERO 23.—TELÉFONO NÚMERO 169.

ESPECIALITAT EN TREBALLS COMERCIALS**ESQUELAS MORTUORIAS****ACCIONS, OBLIGACIONS, CHEQUES, TITOLS Y BILLETS**

Memorandums, Paper de cartes, Facturas, Circulars, Preus corrents, Catàlechs, Tarifas, Prospectes, Marcas de fàbrica, Targetas de visita, de envió, de participació, de naixement y casament, Calendaris, Diplomas, Programas, Mostruaris, Billets pera concerts, etc., etc.

PLEGADORS DE CARTRÓ.**GRABATS SOBRE ACER, COURE Y PEDRA****BIBLIOTECA ESCOLAR CATALANISTA****REGLAS MORLAS Y DE BONA CRIANSA****PER J. PIN Y SOLER**

AB APROBACIÓ DE L'AUTORITAT ECLESIASTICA

Preu: 6 Rals.—De venta en l'Administració d'aquest periódich.**CALDERERIA DE COURE DE PERE TRULLAS****Carrer de la Salut, 34.—SABADELL.**

Lo duenyo de dita Caldereria posa en coneixement de sos favorecedors y del públich en general, que además dels articles propis de la Caldereria ha posat un depòsit de canons de ferro de totes classes y midas, negres y galvanisats; canons de cristall pera nivells d'aigua; curvas de totes posicions pera unir ab los canons; grifos de bronze roscats y ab platinas; vàlvulas pera vapor, cos de ferro y guarnició de bronze; platinas pera roscar y soldar; cargols engraxadors de cristall ab guarnició de llautó y metall blanch; manómetros pera indicar las atmósferas, y tot quan fagi referencia pera màquines de vapor, á preus lo mes econòmichs possible.

SALUT, 34 —SABADELL.